

Preek over Kolossenzen 1:15-20

- Schildwolde, 29 mei 2014
- Kees van Dusseldorp
- Hemelvaartsdag
- Aandacht project 'Uit de Kunst'

liturgie:

Gz.101:1,3 (intochtslied)

votum en groet

Ps.24:1,3,4

gebed

lezen: Hand.1:6-1preek1

Ps.96:6,7,8

lezen: Kol.1:13-23

Ld.90:9,10

Preek: Kol.1:15-20

Gz.107 (geloofsbelijdenis) beurtzang

aandacht voor project kinderen Wiekslag*

Ps.8:3,6

gebed

collecte

Ps.47:1,3

zegen

Gemeente van Christus,

** in wat voor wereld leven wij? **

‘In wat voor wereld leven wij?’ Komt die vraag in jouw hoofd wel eens op? Als je de berichten over asielkinderen in Nederland hoort? Als je hoort van de aanslag op joden in Brussel en toenemend anti-semitisme in Europa? Als je leest van de doodstraf die over een jonge Sudanese moeder is uitgesproken, omdat blijkt dat ze christen is?

In wat voor wereld leven wij? Je kunt meer dingen noemen die een mens tot deze verzuchting brengen. De oplopende spanning rond Rusland blijkt in de Oekraïne. Van de miljoenen vluchtelingen uit Afrika bereikt een kleine duizend mensen uit Eritrea per maand Nederland. De uitputting van de schepping wordt merkbaar in afnemende olie- en gasvoorraden. Van de technische ontwikkelingen zijn de consequenties niet te overzien. ‘In wat voor wereld leven wij?’

In die vraag klinkt een vage angst. ‘Help, onze wereld gaat te gronde. Help, we kunnen slechte mensen niet tegenhouden. Help, we maken onze menselijkheid kapot.’ Er klinkt een besef in door, dat er machten zijn in onze wereld. Invloeden waar we allemaal mee te maken hebben. Paulus schrijft in zijn brief aan de gemeente in Kolosse over ‘zichtbare en onzichtbare machten’. Zichtbare dingen, waar we mee te maken hebben: de wetten van de overheid, de regels op school of in het bedrijf, de verwachtingen van mensen om je heen. Maar ook de onzichtbare krachten, die je gevangen kunnen houden. De jacht naar gezondheid, de schreeuwende behoefte om ergens bij te horen, de economische belangen die mensen wegdrücken, de nadruk op je individuele beleving. Het zijn soms tegenstrijdige machten. Ze gaan hun eigen gang. Je raakt er zomaar in verstrikt. Vaak merk je dat niet. Maar soms gebeurt er iets, dat je denkt: ‘In wat voor wereld leven wij?’

** Christus is de eerste! **

In deze wereld klinkt een lied. Het Christus-lied. De ontwikkelingen gaan steeds sneller. Niemand heeft meer overzicht. Velen vallen uit met stress. De natuur komt in ademnood, de menselijkheid komt in de knel. En in deze wereld klinkt het Christus-lied. Je moet nog bijkomen van de teleurstelling die je getroffen heeft. De lidtekens zijn nog rouw. De ontgoocheling nog groot. Angst is zichtbaar. En in deze wereld klinkt het Christus-lied. Hij is de eerste! ‘Beeld van God, de onzichtbaar. Hij bestaat voor alles en alles bestaat in hem!’

Paulus neemt de tekst van een oud-christelijk lied op, een hymne. Het Christus-lied, uiterst geconcentreerd. Als limonadesiroop dat je tien keer moet verdunnen met water voor het drinkbaar is. Het lied, dat de majesteit van Christus verkondigt.

Christus is de eerste! Hij is de eerste van heel de schepping. Alles wat er is, zichtbaar of onzichtbaar, komt uit Hem voort en moet Hem dienen. De werkelijkheid is aan Hem ondergeschikt.

Christus is de eerste! Hij is Koning over hemel en aarde. Vorsten en presidenten vallen onder zijn macht. Dictators en parlementen moeten rekenschap afleggen aan Hem. Christus is de eerste! En Hij is het Hoofd van de kerk. Hij heeft verzoening gebracht met zijn bloed aan het kruis. En vrede op aarde gebracht bij mensen van Gods welbehagen. Een machtswisseling in de mensenwereld. Een overwinning op de boze.

Christus is de eerste! Hij is het beeld van God, de onzichtbare. Wie hem kent, die kent de Vader. Wie zich tot hem wendt, die wordt welkom geheten bij de Vader.

Paulus brengt een bekend lied opnieuw tot klinken. En het lied is met de kerk meegegaan. Al de eeuwen door. Ik heb gezocht of ik een zingbare berijming kon vinden. Het is me niet gelukt. Maar we kunnen het ook lezen. En met andere woorden zullen we het straks ook bezingen. Christus is de eerste!

Blijft dit lied klinken? Ook tegen de achtergrond van de werkelijkheid? Kun je dit volhouden, als je ziet hoeveel krachten mensen leegzuigen, hoeveel mensen hun macht misbruiken, hoe de boze slachtoffers maakt? Waar is de macht van Christus?

In het lied staat dat de volheid van God in Jezus Christus is komen wonen. De volheid van Gods genade, de volheid van Gods wijsheid, de volheid van Gods kracht. In Jezus is God heel dicht bijgekomen. Aanwijsbaar, tastbaar en zichtbaar. In zijn leven ging Jezus de machten te lijf. De confrontatie met de overheid, met de hebzucht, met schuld, met boze geesten, zelfs met de boeien van de dood. Door zijn veroordeling en kruisiging leek Hij verslagen te worden. Maar juist zo overwon Hij. Al die machten zijn bestreden, ontwepend en overwonnen. Daarom zingt zijn kerk. En klinkt het Christus-lied in onze wereld. Christus is de eerste!

**** hemelvaart: het andere perspectief ****

Kijken naar de wereld. En zingen van Christus. Dat geeft spanning. Voelen dat je verstrikt zitten. En weten dat je bevrijd bent. Geschokt zijn door wat er gebeurt. En vertrouwen hebben in wat er komt. Het is een spanning die bij het geloof hoort. Een heilzame spanning, want het geeft hoop. Christus geeft een andere blikrichting.

Wij vieren vandaag dat de Heer Jezus naar de hemel is gegaan. Dat is iets wat totaal in strijd is met ons wereldbeeld. Als er niet zoveel getuigen van waren, zou je het graag figuurlijk opvatten. Maar de discipelen hebben het verteld. Wat er is gebeurd. Hoe Jezus omhoog ging. Ze keken en keken, tot ze Hem niet meer zagen, omdat er een wolk tussen kwam. Meer hebben zij niet gezien. En daarna hoorden van twee engelen hoe ze het moesten begrijpen. Zodat ze met geloof leerden kijken.

We zien: Op aarde is er afscheid. Dat roept een trieste sfeer op. Afscheid nemen doet pijn. Je ziet iemand niet meer terug. Maar we weten: in de hemel is er de intocht. De trompetten en bazuinen schallen daar, de hemelbewoners juichen. De intocht van de koning. We hadden geen verslaggever ter plaatse. Maar de Bijbel vertelt ons van het feest in de hemel.

We weten: Op aarde blijven de discipelen alleen achter. Zonder Christus moeten ze hun weg zoeken. De afstand tot de hemel lijkt vergroot. Maar we weten: nog nooit zijn hemel en aarde zo nauw verbonden. Voor het eerst is een mens de hemel binnengegaan. Vanaf nu kan de Heer heel de aarde overzien. En heeft Hij de Geest uitgestort.

Op hemelvaartsdag kreeg Jezus een andere plaats. Daarmee krijgen christenen een ander gezichtspunt. Een andere manier van kijken naar de wereld en naar het leven. Je wordt losgetrokken van de verwickelingen. Je kijkt op een andere manier. Niet om te vergeten waar je mee bezig was. Niet om weg te vluchten uit de wereld. Niet om je dage-

lijks leven weg te schuiven. Maar om je eigen gesloten horizon open te breken. Om dingen van de wereld in een ander licht te zien. In het licht van Christus. Hij toont ons de dingen van God.

**** kosmische betekenis ****

In wat voor wereld leven wij? Een bezorgde vraag die je kan overvallen. In de kerk klinkt het Christus-lied. Kun je dat blijven zingen, ten overstaan van wat er allemaal gebeurt? De verbondenheid met Christus breekt de horizon van onszelf open. Je kunt meer zien met het licht van Christus. Wie is Hij dan? En wat doet Hij dan? Laten we niet te klein denken van Hem.

Christus is de eerste! Zo vatte ik het lied samen, dat de apostel hier gebruikt. Nu kun je dat wel roepen of zingen, maar wat zeg je dan eigenlijk? De apostel gebruikt zeer sterke uitdrukkingen om de enorme betekenis en kosmische uitstraling van Jezus Christus te omschrijven.

‘Hij is de eerstgeborene van heel de schepping.’ Alles is door hem en voor hem geschapen. Alles wat je kunt zien: dieren en planten, bergen en zeeën. En alles wat je niet kunt zien: electriciteit, liefde tussen mensen, economische processen. Het vindt zijn oorsprong in Hem. Christus was actief betrokken toen de aarde geschapen werd. En de realiteit van de wereld in zijn handen. Want Hij geldt als de eerstgeborene: de belangrijkste en de hoogste ten opzichte van alles en iedereen.

Voor ons is dat een wat vreemde manier van spreken. We hebben het meestal over God de Vader en onze schepping. Niet zozeer over Christus en onze schepping. En als we zeggen dat God alles regeert, dan denken we eerder aan de Vader, dan aan de Zoon. Toch wordt Christus hier in het centrum van al het geschapene gezet. En niet alleen in het centrum, maar Hij is ook de oorsprong en het doel van heel de schepping. Zo kijken we meestal niet naar onze Heer Jezus. Maar zo leren we Hem bezingen, juist na hemelvaartsdag. Zo aanbidden we Hem, die we zo goed kennen in zijn liefde voor ons. Hij die zich jouw vriend noemt, blijkt de Koning te zijn. Van jouw Heiland is de hele kosmos afhankelijk.

Daarmee krijgt de werkelijkheid van onze wereld een bijzondere kleur. Jezus Christus is het concentratiepunt van heel de wereld. Dat betekent vooral dit: Alles vindt zijn wijsheid, samenhang, orde en betekenis in Hem. De wereld waarin wij leven is geen chaos, hoezeer mensen er soms een chaos van maken. Zijn werk is niet alleen voor mensenzie-len belangrijk, maar voor alles wat er is. Voor dieren en planten, voor overheden en machten, voor relaties en werk. Eerstgeborene van de schepping. Het loopt hem niet uit de hand. Alles draait om Christus. En aan ons de taak om dat te leren ontdekken. En te leren aanbidden. Christus het concentratiepunt van de hele kosmos.

**** de heilsgeschiedenis ****

Hoe machtiger iemand is, hoe kleiner is me voel. Hoe sterker iemands uitstraling is, hoe veel meer afstand ik voel. Nelie Smit-Kroes zul je niet snel een wijntje drinken. Als president Obama in de buurt is, krijg je niet eens een kans om hem een hand te geven.

Afstand kun je voelen tot Jezus Christus, als je het Christus-lied van Paulus op je laat inwerken. Het zijn grote woorden. Jezus wordt geschetst in zijn majesteit, macht en positie schetsen. Maar het lied kent nog een tweede couplet. En waarom zou je een lied niet helemaal uitzingen? Het tweede couplet dat ook de majesteit van Christus bezingt, maar toch een wat andere klank heeft. Het spreekt over Christus als het centrum van de menselijke geschiedenis en over Christus als de Verlosser van mensen.

'Hij is de eerstgeborene van de doden.' Zo begint het tweede couplet. Daar zit het allemaal al in. De hele geschiedenis van de wereld: de dood is erover afgeroepen door de schuld van de mensen. Maar in Christus is de dood gebroken. Hij heeft de dood overwonnen. Hij is opgestaan. We horen over het bloed van het kruis, dat vrede gemaakt heeft waar vijandschap was. We horen over de kerk, die zijn lichaam is, waarvan Hij het hoofd is. En we lezen dat veelbetekenend woordje dat Christus in alles de eerste is. Daar in schuilt een belofte: er volgen er meer. Het tweede couplet bezingt het heilswerk van Christus en zet Hem in het centrum van de geschiedenis. Het betekent ook Hij alles en iedereen tot een goed einde zal brengen: Alles zal hersteld worden wat kapot is. Ieder zal genezen worden, die ziek is. Alles zal gezuiverd worden wat vies is. Ieder zal gerechtvaardigd worden, die zijn schuld belijdt. De persoonlijke toespitsing daarvan vind je in het voorspel en naspel van dit lied. Jezus Christus? Dat is onze Heiland! Wij hebben vergeving in Hem. Wij worden heilig in Hem.

De Koning van het heelal is dezelfde, als degene die zich voor mij en u gegeven heeft. De machtigste persoon van hemel en aarde spreek jou aan als zijn broer of zijn zus. De president van de schepping is ook je Heiland, aan wie je wij verbonden bent met eeuwige banden van liefde.

** geloven in de wereld **

In wat voor wereld leven wij? Paulus wijst ons vandaag naar boven. Met dit oude Christus-lied. Naar Jezus Christus, beeld van God, de onzichtbare. De eerstgeborene van de schepping. De eerstgeborene van de doden. Wij zingen er met onze liederen nog steeds van. Wat voor effect heeft dat zingen? Wat voor gevolgen heeft het vieren van hemelvaart?

*

Je leert Christus aanbidden. Dat is het eerste. Aanbidden met diep ontzag, met besef van nederigheid en met enorme dankbaarheid. Wie Hem aanbidt, die deelt in de feestvreugde van hemelvaartsdag in de hemel. Via de TV zijn wij getuige van allerlei gebeurtenissen in de wereld. Mooie en verschrikkelijke momenten. Je merkt dat je daarop in bijzondere situaties ook emotioneel reageert. Bij een doelpunt laat je je verleiden tot een juichkreet. Bij een ernstige moordaanslag praat je met je burens. Bij diep verdriet merk je zelf een brok in de keel. Die betrokkenheid geldt in het geloof des te sterker, als je iets hoort over Jezus Christus. Want het is geen documentaire van wat er eens gebeurd is. Je hoort hoe het er werkelijk voor staat. Je bent aan Hem verbonden. Door de doop. Hij is als koning binnengehaald in de hemel. Hij heeft alle macht. Ook in onze wereld? Waar mensen doodgeschoten worden? Waar miljoenen op de vlucht zijn? Waar haat heerst en waar de techniek grens na grens doorbreekt? Ja, ook in deze wereld. Hij heeft alle macht in hemel en aarde. En met die macht verlost hij mensen. Hij bevrijdt ze van alle machten die hen onderdrukken. Dat is onze Heer Jezus Christus. Ga op de knieën, bewijs hem eer.

En doe mee met de lofzang. Hemelvaartsdag vieren is geen oude dia's bekijken van vroeger. Het is Christus aanbidden als de eerste.

*

Je leert met Christus leven. Dat is het tweede. Als alles in Hem bestaat, dan ben je nergens ben je buiten zijn gebied. Met een raket kom je niet bij de grenzen van zijn koninkrijk. Met een onderzeeboot raak je niet buiten zijn beeld. Hij is de Koning van het heelal. Als christen mag je vrijuit en onbevangen in heel de wereld van Christus rondlopen. Dit is zijn wereld, wat mensen er ook van maken. Hij regeert, hoeveel ontwikkelingen ook hun eigen onbestuurbare gang lijken te gaan. Hij houdt de leiding, hoeveel machten er ook op zijn Gods kinderen te verstrikken. Wie bij Christus hoort, durft weer stappen te zetten. Kleine stapjes misschien. En met vallen en opstaan. Maar toch: stappen zetten in de wereld van Christus. Als zijn Middelaarswerk het centrum vormt van zijn plan, dan geeft dat tegelijk de richting aan van jouw bezig zijn in de wereld. Nederig, gelovig en dankbaar. Jezus is in deze wereld bezig een Godsvolk samen te stellen. Er zijn in deze wereld geen neutrale terreinen, waar Hij niets te zeggen heeft. Er zijn geen plaatsen of momenten waar je met je geloof even niets kunt. Er zijn geen activiteiten of beroepen die met je christen-zijn niets te maken hebben. Hij is de eerste. In heel mijn leven. Hemelvaartsdag vieren is niet zweverig met de neus omhoog lopen. Het is met Christus leven in je gewone dagelijkse wereld.

*

Je leert op Christus vertrouwen. Dat is het derde. Je koning is immers je Heiland. Het Christus-lied zet Hem zo mooi neer. Je leert Christus kennen in zijn macht. Je leert Christus kennen in zijn liefde. Dat is genoeg om te vertrouwen. Vertrouwen is niet blind. Het heeft de ogen op Christus gericht. We leven in de cirkel van Christus. Eerstgeborene van de schepping: Hij staat aan begin en eind van alles. Eerstgeborene van de doden: Hij verlost en redt allen die het van Hem verwachten. Zo krijgt je leven rust. Hoeveel vragen er ook zijn, ze leiden niet tot vertwijfeling. Hoeveel zorgen er ook zijn, ze brengen geen angst. Hoeveel problemen er ook zijn, ze storten je niet in wanhoop. Want onze Heer Jezus Christus is naar de hemel gegaan. Als eerste. Er gaan er nog meer naar de hemel. Allen die hem aanbidden. Dat geeft hoop. Hemelvaartsdag vieren geeft vertrouwen voor alle dagen.

In deze wereld klinkt het Christus-lied. Door de Christus-mensen. In de Christus-gemeente. Laten we meezingen. Gz.107